

Finans Norges innspill til Kommunal- og forvaltningskomiteens behandling av statsbudsjettet for 2023

Finans Norge ber Kommunal- og forvaltningskomiteen om å prioritere følgende i sin behandling av statsbudsjettet for 2023:

Digitalisering i offentlig og privat sektor

Omstillingen av det norske arbeidslivet utfordrer produktivitetsveksten som er nødvendig for å opprettholde vår velferdsmodell. Økt digitalisering og deling av data er en forutsetning for å motvirke den negative utviklingen Norge allerede er inne i.

For at vi skal lykkes med dette på offentlig side, er det avgjørende at de relevante offentlige aktørene bevilges tilstrekkelig ressurser til å prioritere arbeidet.

Finans Norge er kjent med Skate-direktørens brev til KDD datert 29.06.22, der det uttrykkes stor bekymring knyttet til utilstrekkelige budsjетtrammer for både drift og utvikling av fellesløsninger. I forkant av statsbudsjettet poengterte Finans Norge viktigheten av langsiktighet og forutsigbarhet for etatenes i budsjетtrammer og tildelingsbrev. Den rådende uforutsigbarhet vil svekke etatenes motivasjon og evne til videre digitalisering og nødvendig effektivisering av samfunnet for å takle de omstillinger Norge står overfor. Dette gjelder særlig kutt i budsjетtrammene til Digitaliseringsdirektoratet som nå også mister sin leder gjennom de siste 6 årene.

Trygge digitale løsninger

BankID ligger som en forutsetning for mye av den digitale utviklingen. Dessverre finner kriminelle stadig nye metoder for å utøve svindel gjennom ID-tyveri. Finansnæringen har gjennom de siste to årene iverksatt mange tiltak mot ulike typer svindel. Det er imidlertid vesentlig at statlige myndigheter og finansbransjen samarbeider for å få til de beste løsningene.

Et viktig tiltak for å forhindre svindel, er å ta kontakt med BankID-innehaver for å ta en avsjekk på om det er denne som selv er i ferd med å utføre en større transaksjon, f.eks. i forbindelse med låneopptak. Den mest åpenbare kontaktkanalen vil være telefon. Det finnes imidlertid ingen tilgjengelig oversikt hvor man kan verifisere med sikkerhet eieren av et telefonnummer. Finans Norge har bedt KDD om å få adgang til å verifisere telefonnummer opp mot Kontakt- og reservasjonsregisteret, men har dessverre fått avslag da man ikke vil dele med privat sektor.

Oppfølging av EUs digitale agenda, herunder ny nasjonal strategi for eID i offentlig sektor

Norge og Norden ligger helt i forkant når det gjelder digitalisering, for eksempel knyttet til betalingsløsninger og BankID. Finans er blant de mest digitaliserte næringene. Mye av årsaken til dette er også her det gode og tette samarbeidet mellom næringsliv og det offentlige. EU har en ambisiøs digital agenda.. Dette vil føre til regelverk og rammebetingelser som gjennom EØS-avtalen også vil gjelde i Norge, eksempelvis knyttet til eID. Det er viktig at norske myndigheter bidrar aktivt inn i EUs arbeid på et tidlig stadium for å sikre at den høye graden av sikker og forbrukervennlig digitalisering vi har i Norge ivaretas og reflekteres i utvikling av europeiske rammebetingelser. Det er viktig at løsningene i det indre markedet ikke senker standarder og sikkerhet for norske aktører og forbrukere.

I lys av utsiktene for offentlige finanser, der statens utgifter vil øke raskere enn inntektene om få år, mener Finans Norge det er særlig viktig å gjenbruke eksisterende løsninger og videreutvikle det samarbeidet som offentlig og privat sektor i Norge og Norden høster stor anerkjennelse for i hele verden.

Finansnæringen er rede til å vurdere sine roller i styringsstrukturen på BankID-området dersom dette kan bidra til å realisere den nye nasjonale eID strategien som bygger på en målsetting om én person - én identitet.

Digitalt utenforskap

For å gjøre folk i stand til å benytte digitale tjenester, har regjeringen en egen strategi «Digital hele livet». Regjeringen har foreslått å bevilge penger til diverse opplæringstiltak som kan gjøre innbyggerne i stand til å være digitale større deler av livet.

Fra å tenke at alle i Norge skulle bli digitale, har finansbransjen innsett at dette ikke er tilfelle. Finans Norge har derfor utarbeidet en bransjenorm hvor bankene i Norge påtar seg å ha alternative løsninger for dem som ikke er eller blir digitale, eller som går over til å bli ikke-digitale. Av samme årsaker er det grunn til å stille spørsmål ved hvor mye offentlige midler som skal brukes til digital utdanning, og hvor mye som skal brukes til å utvikle alternative løsninger.

Manglende satsing på klimaforebygging

Finans Norge er skuffet over at regjeringen heller ikke i år har styrket satsingen på flom- og skredforebygging. Behovet for å gjøre Norge mer robust mot naturskader er stort, og samfunnsøkonomisk er det billigere å forebygge enn å erstatte og reparere når skaden har inntruffet. NVE har tidligere anslått et etterslep på nødvendige tiltak på over 4 milliarder kroner, og viser i sin oversikt at det vil koste 85 milliarder kroner å sikre eksisterende bebyggelse mot flom, kvikkleireskred og erosjon. Det anslås at hele 210 000 bygninger har et sikringsbehov. Bevilgningsforslaget til kap. 1820 post 22 skred- og flomforebygging er for svakt, og bør doubles fra 263 til 526 millioner kroner.

Nytt verktøy for bedre klimapolitisk styring

Statsbudsjettet medfølges for første gang av en klimastatus og -plan. Finans Norge ønsker at disse brukes som strategiske verktøy for klimapolitisk styring og mener det er nyttig for å diskutere retning og tiltak. Offentliggjøringen av klimastatus og -plan bør være en årlig øvelse sett i sammenheng med publiseringen av statsbudsjettet. Dette vil gjøre det enklere å se sammenhengen mellom behovet for utslippskutt og virkemidler/tiltak for å bidra til dette, og de økonomiske prioriteringene til regjeringen. Selv om det er positivt at regjeringen lanserer en klimastatus og -plan, er det viktig å være bevisst på at planen viser at Norge i årene 2021 og 2022 har opparbeidet seg en «utslippsgjeld» på til sammen 900 000 tonn CO₂e. Det er viktig at Stortinget sørger for at trykket holdes oppe på tiltak og virkemidler for å sikre kutt i klimagassutslipp, i tråd med Norges klimamål og «utslippsbudsjettet» tilgjengelig i årene frem mot 2030 og 2050.